

JUSTITISMINISTERIET

Politi- og Strafferetsafdelingen

Folketinget
Retsudvalget
Christiansborg
1240 København K

Dato: 27. januar 2017
Kontor: Strafferetskontoret
Sagsbeh: Selina Rosenmeier
Sagsnr.: 2017-0030-5153
Dok.: 2183993

Hermed sendes besvarelse af spørgsmål nr. 224 (Alm. del), som Folketingets Retsudvalg har stillet til justitsministeren den 9. januar 2017. Spørgsmålet er stillet efter ønske fra Peter Skaarup (DF).

Søren Pape Poulsen

/

Thomas Tordal-Mortensen

Slotsholmsgade 10
1216 København K.

T +45 7226 8400
F +45 3393 3510

www.justitsministeriet.dk
jm@jm.dk

Spørgsmål nr. 224 (Alm. del) fra Folketingets Retsudvalg:

”Kan ministeren bekræfte, at det er rigtigt, at de personer, der begår indbrud eller berigelseskriminalitet gentagne gange, men i forskellige politikredse, har mulighed for at blive ved med at begå samme type kriminalitet uden at blive fængslet eller stillet for en dommer, og uden at sagen fremmes hurtigt nok, fordi de ikke er tidligere dømte, og vil ministeren redegøre for, om der er forskel på, hvor hurtigt en sag om indbrud eller berigelseskriminalitet skal fremmes, alt efter om gerningsmanden er tidligere dømt for samme forhold eller ikke er dømt?”

Svar:

Justitsministeriet har til brug for besvarelsen af spørgsmålet indhentet en udtalelse fra Rigsadvokaten, der har oplyst følgende:

”Retsplejelovens § 762, stk. 1, angiver de almindelige varetægtsfængslingsgrunde. Det fremgår af bestemmelsen, at der er mulighed for at varetægtsfængsle en sigtet, når der er begrundet mistanke om, at den pågældende har begået en lovovertrædelse, der efter loven kan medføre fængsel i 1 år og 6 måneder eller derover. Muligheden for varetægtsfængsling forudsætter, at der foreligger enten flugtrisiko, gentagelsesrisiko eller risiko for, at den sigtede vil påvirke efterforskningen.

Herudover indeholder retsplejelovens § 762, stk. 2, særlige regler om retshåndhævelsesarrest.

Varetægtsfængsling forudsætter efter § 762, stk. 3, at den rejste sigtelse konkret forventes at medføre en straf på fængsel i mere end 30 dage, og at varetægtsfængsling ikke vil stå i misforhold til den forvoldte forstyrrelse af sigtedes forhold, sagens betydning og den forventede retsfølge, hvis den sigtede findes skyldig (proportionalitetskrav).

Fra retspraksis kan i den forbindelse f.eks. henvises til en afgørelse gengivet i Ugeskrift for Retsvæsen 2007, side 2944. I denne sag fandt landsretten, at der forelå det fornødne mistankekrav mod en sigtet butik- og tasketyv, som ikke tidligere var straffet. Landsretten fandt dog samtidig, at betingelserne i § 762, stk. 3, ikke var opfyldt i lyset af den straf, der måtte forventes idømt, hvis den sigtede blev fundet skyldig. Der kunne på den baggrund ikke ske varetægtsfængsling i medfør af retsplejelovens regler.

Særligt i relation til grundlaget for at varetægtsfængsle efter retsplejelovens § 762, stk., 1, nr. 2, om risikoen for gentagelse vil det blandt andet indgå i vurderingen, om den pågældende

tidligere er straffet for tilsvarende kriminalitet. I praksis anvendes varetægtsfængsling efter § 762, stk. 1, nr. 2, således navnlig over for personer, som allerede tidligere er straffet en eller flere gange. Efter omstændighederne kan der dog også ske varetægtsfængsling efter denne bestemmelse af personer, som ikke tidligere er straffet. Det er fastslået af Højesteret ved flere lejligheder, eksempelvis i afgørelser gengivet i Ugeskrift for Retsvæsen 2007, side 2350 og side 2827. Højesteret udtalte, at retsplejelovens § 762, stk. 1, nr. 2, om gentagelsesrisiko efter sin ordlyd, formål og forarbejder må forstås sådan, at varetægtsfængsling efter denne bestemmelse ikke er udelukket, selv om den sigtede ikke tidligere er straffet.

Fra retspraksis kan også henvises til en afgørelse gengivet i Tidsskriftet for Kriminalret 2002, side 149. I denne sag erkendte en 15-årig sig skyldig i 6 tasketyverier begået over 2 dage. Den 15-årige var ikke tidligere straffet. Landsretten fandt ligesom byretten, at der var bestemte grunde til at antage, at den sigtede ville begå ny ligartet kriminalitet. Landsretten henviste til, at den sigtede, der netop var fyldt 15 år, ikke gik i skole, at han havde begået tyverierne for at få penge, og at han havde tre verserende sager for overtrædelse af straffeloven. Den sigtede blev herefter i medfør af retsplejelovens § 762, stk. 1, nr. 2, varetægtsfængslet i surrogat i lukket institution for unge.

Afgørelsen af, om der er grundlag for varetægtsfængsling, herunder efter retsplejelovens § 762, stk. 1, nr. 2, om gentagelsesrisiko, beror på en konkret vurdering af den enkelte sags omstændigheder, herunder den sigtedes forhold og eventuelle andre verserende straffesager eller tidligere straffedomme. Det gælder også i sager om indbrud eller andre former for berigelseskriminalitet.

Det er anklagemyndigheden, der i første række vurderer, om der bør tages skridt til at fremstille den sigtede i grundlovsforhør med henblik på at søge ham eller hende varetægtsfængslet, og det bør i den forbindelse indgå i vurderingen af, om der skal ske fremstilling af den sigtede i grundlovsforhør, om vedkommende har øvrige verserende sager, herunder i andre politikredse. I alle tilfælde er det retten, som tager endelig stilling til, om der er grundlag for varetægtsfængsling i den enkelte sag.

Særligt om tilfælde, hvor der kan være verserende sager i flere politikredse, kan det i øvrigt mere generelt tilføjes, at jeg i slutningen af 2016 besluttede, at de regionale statsadvokater i løbet af 2017 skal overveje, om der er behov for yderligere initiativer med henblik på at sikre, at der i praksis sker den nødvendige koordination mellem de forskellige politikredse.

Politiet og anklagemyndigheden skal behandle enhver straffesag med den hurtighed, som sagens beskaffenhed tillader. Det fremgår af retsplejelovens § 96, stk. 2. Hvis der i en straffesag, herunder en sag om indbrud eller anden berigelseskriminalitet sker varetægtsfængsling, f.eks. som følge af gentagelsesfare efter retsplejelovens § 762, stk. 1, nr. 2, er der i politiet og anklagemyndigheden særlig opmærksomhed på, at varetægtsfængslingen ikke udstrækkes længere tid end nødvendigt i den enkelte sag. Det vil som udgangspunkt ikke i øvrigt have selvstændig betydning for, hvor hurtigt en sag behandles, om en sigtet er tidligere straffet for tilsvarende kriminalitet eller ej.”

I forlængelse heraf kan Justitsministeriet oplyse, at der den 1. januar 2017 blev etableret to nye særlige efterforskningsfællesskaber i det østlige og vestlige Danmark (Særlig Efterforskning ØST og Særlig Efterforskning VEST). De særlige efterforskningsfællesskaber vil fremadrettet være et effektivt redskab til at håndtere den særligt komplicerede og kredsoverskridende kriminalitet som f.eks. organiseret indbrudskriminalitet. Efterforskningsfællesskaberne viderefører og videreudvikler de positive erfaringer, som man bl.a. har fået fra Task Force Indbrud.